

ประสิทธิภาพการผลิตของผลิตภัณฑ์อิฐมวลเบา

จากส่วนผสมกากตะกอนน้ำตาล

Manufacturing Efficiency of Autoclaved Aerated Concrete Products from Sugar Sediment Mixture

กรกฎ เพ็ชรหัสณะโยธิน สุธน เสถียรยานนท์

สาขาวิชาเคมีอุตสาหกรรม ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

สมบัติ ทิมทรัพย์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย จ.ปทุมธานี

โยธิน อึ้งกุล

สาขาการจัดการอุตสาหกรรม และเทคโนโลยี ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร อีเมลล์ : yothinu@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ได้ศึกษาลักษณะ โครงสร้างและคุณสมบัติทางกลของคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำแบบผสมกากตะกอนน้ำตาล (AAC - SS) จากจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งได้แก่ ความต้านทานแรงอัด ความต้านทานแรงดัด ความหนาแน่น และอัตราการดูดกลืนน้ำของคอนกรีตมวลเบาโดยมีกากตะกอนน้ำตาลซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้มาเป็นส่วนผสมเพื่อแทนที่ทรายที่ผ่านการบดความละเอียด ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำ ผลการศึกษาทดสอบพบว่า อัตราส่วนที่เหมาะสมของตะกอนน้ำตาลจากจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี มีส่วนช่วยให้ความต้านทานแรงอัดและแรงดัดเพิ่มมากขึ้นแต่มีความหนาแน่นลดลง ผลการทดสอบกับค่าตามมาตรฐานอุตสาหกรรม มอก.1505-2541 สัดส่วนผสมแทนที่ทราย 15%, 20% และ 25% ผ่านเกณฑ์ โดยจัดอยู่ในชั้นคุณภาพ 4 ชนิด 0.6

คำสำคัญ : คอนกรีตมวลเบาแบบผสมตะกอนน้ำตาลแบบอบไอน้ำ (AAC - SS), ความต้านทานแรงอัด, กากตะกอนน้ำตาล

Abstract

This research related to the investigation of mechanical properties of Autoclaved Aerated Concrete Containing Sugar Sediments (AAC-SS), i.e. compressive strength, density, water absorption and flexural strength. Specimens made from sugar sediments application from Suphanburi and Singburi province instead of sand application in Autoclaved Aerated Concrete

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(AAC). The results show that, with the same quantity of Sugar Sediments from Suphanburi and Singburi province, specimens have higher compressive strength and flexural strength, but density decreases. Properties of Autoclaved Aerated Concrete (AAC) Containing Sugar Sediments, based on the Thai Industrial Standard 1505-1998, specimens in the proportion 15, 20 and 25 percent were classified in AAC class 4 types 0.6

Keywords : Autoclaved Aerated Concrete Containing Sugar Sediments (AAC-SS),

Compressive strength, Sugar Sediments.

1. บทนำ

ปัญหามลพิษที่เกิดจากการขยายตัวของเมืองและภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยได้แก่ มลพิษทางเสียง น้ำ อากาศ ขยะมูลฝอยหรือเศษวัสดุก่อสร้าง และขยะสิ่งที่เหลือใช้จากกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม จากปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจกทำให้โลกร้อน จากปัญหาดังกล่าวจึงได้มีการศึกษาวัสดุเหลือใช้จากภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตร โดย บวร อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ [1]-[3] ได้ทำการศึกษาคุณสมบัติทางกลของคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำผสมเส้นใยไมโครไฟเบอร์และผสมเส้นใยของผักตบชวา เพื่อเป็นส่วนผสมแทนที่ปูนซีเมนต์ ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำที่ผสมเส้นใยดังกล่าวมีองค์ประกอบทางเคมีประกอบด้วย ซิลิกาและแคลเซียมออกไซด์ เช่นเดียวกับปูนซีเมนต์ แต่มีน้ำหนักเบา จึงได้ทดลองนำมาแทนที่ปูนซีเมนต์ในอัตราส่วนร้อยละต่าง ๆ และเทียบค่าตามมาตรฐานอุตสาหกรรม มอก. 1505-2541 ผลการทดสอบพบว่าสัดส่วนผสมแทนที่ซีเมนต์ร้อยละ 2.5 ผ่านเกณฑ์ ต่อมาโยธิน อึ้งกุล [4] ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างและคุณสมบัติทางกลของชิ้นส่วนคอนกรีตมวลเบาแบบมีฟองอากาศ-อบไอน้ำแบบผสมตะกอนน้ำตาล

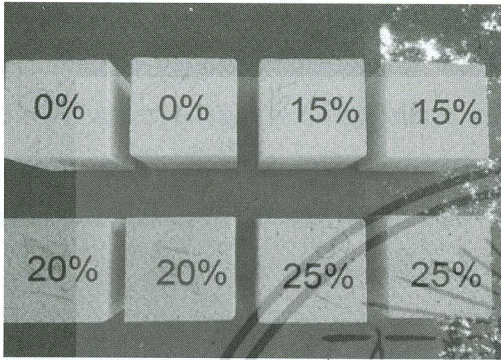
สำหรับกากตะกอนน้ำตาล ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้มาเป็นส่วนผสมเพื่อแทนที่ทรายที่ผ่านการบดความละเอียด ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำ ผลการทดสอบพบว่าอัตราส่วนผสมแทนที่ทรายร้อยละ 20 เป็นอัตราส่วนเหมาะสมมีส่วนช่วยให้ความต้านทานแรงอัดเพิ่มมากขึ้น และค่าความหนาแน่นลดลง ได้ค่าตามมาตรฐานอุตสาหกรรม มอก.1505-2541 และจัดอยู่ในระดับชั้นคุณภาพ 4 ชนิด 0.7

รูปที่ 1 ตะกอนน้ำตาลที่ใช้ในการแทนที่ทราย

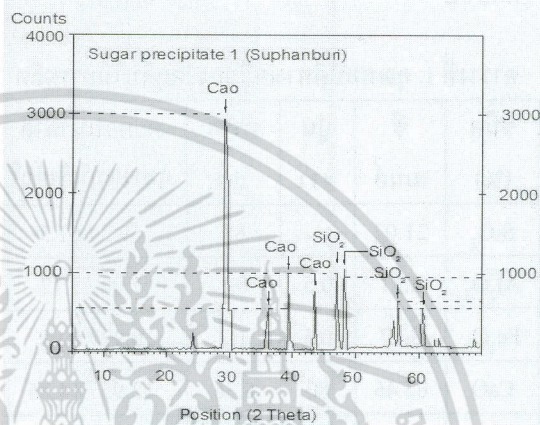
สำหรับงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยพัฒนาต่อเนื่องของโยธิน อึ้งกุล [4] และ Ungkoon และคณะ [5]-[6] วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติทางวิศวกรรมของคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำแบบผสมกากตะกอนน้ำตาล เช่น องค์ประกอบทางเคมี สัดส่วนที่เหมาะสม เปรียบเทียบกับมาตรฐาน

อุตสาหกรรม มอก.1505-2541 [7] และต้นทุนการผลิตของกากตะกอนที่มาจากแหล่งผลิตโรงงานน้ำตาลมิตรผลจังหวัดสุพรรณบุรีกับโรงงานผลิตน้ำตาลจังหวัดสิงห์บุรี

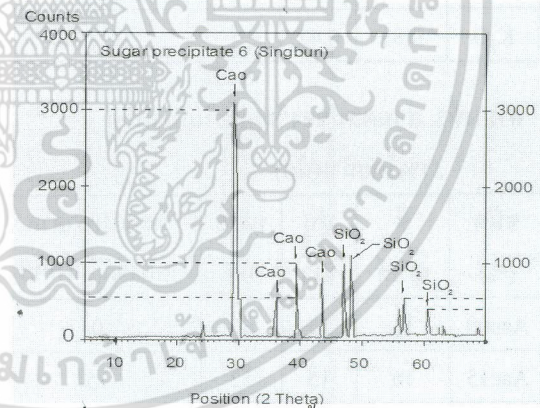

รูปที่ 2 คอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำแบบผสมตะกอนน้ำตาล

Silicate ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติทางเคมีของวัตถุดิบในการผลิตคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำ ดังแสดงในตารางที่ 1 ประกอบด้วยปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ประเภท 1 ปูนขาว แร่แอนไฮดราย ทราบรายละเอียดขนาด 63 – 90 ไมครอนมากกว่า 85%

รูปที่ 3 XRD ของตะกอนน้ำตาลจากสุพรรณบุรี

รูปที่ 4 XRD ของตะกอนน้ำตาลจากสิงห์บุรี

2. วัสดุ อุปกรณ์ และการทดลอง

การผลิตคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำทั่วไปและคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำแบบผสมตะกอนน้ำตาลจะมีกระบวนการผลิตในลักษณะเดียวกัน ที่แรงดัน 12 บาร์ อุณหภูมิ 180-190 °C โดยวัตถุดิบตะกอนน้ำตาลที่นำมาใช้ในการทดลองจากจังหวัดสุพรรณบุรีและสิงห์บุรี ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลโดยวิธี X-ray Diffractometer หรือ XRD จากตะกอนน้ำตาลทั้งสองแหล่งผลที่ได้คือ จากแหล่งสุพรรณบุรีมีองค์ประกอบของ Calcite (ผลึกของปูนขาว) น้อยกว่าสิงห์บุรี โดย Peak ที่แสดงคุณสมบัติของ CaO ของสุพรรณบุรี Intensity จะต่ำกว่าของสิงห์บุรี นั้นแสดงว่ามีปริมาณ CaO ที่น้อยกว่าสิงห์บุรี และจาก Peak ที่แสดงคุณสมบัติของ SiO₂ ของสิงห์บุรีที่มีต่ำกว่าสุพรรณบุรีแต่จะมีผลึกที่เป็นอนุพันธ์ของ silicate เกิดขึ้นซึ่งดังรูปที่ 3 และรูปที่ 4 แต่ทั้ง 2 กลุ่มจะมีองค์ประกอบหลักเดียวกันคือ Calcite ส่วน Calcium carbonate จะมีปะปนบ้างเหมือนอนุพันธ์ของ

และกากตะกอนน้ำตาลขนาดความละเอียด 50 – 70 ไมครอนจากทั้งสองแหล่ง ตะกอนน้ำตาลจากสุพรรณบุรี และสิงห์บุรีนำมาแทนที่ทรายบดละเอียดเปรียบเทียบกับส่วนผสมของวัตถุดิบได้ตามตารางที่ 2 การเตรียมชิ้นงานเพื่อทดสอบทางกลตามมาตรฐานขนาดแม่พิมพ์ 20x20x100cm. นำไปอบด้วยไอน้ำที่แรงดันสูง และตัดเป็นชิ้นงานขนาด 7.5x7.5x7.5cm.

จะมีอัตราส่วนผสมแทนที่ทรายที่ 0%, 15%, 20% และ 25% ของตะกอนน้ำตลโดยน้ำหนักตามลำดับ ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองในแต่ละสัดส่วนมี 3 ชุด การทดสอบชุดละ 3 ตัวอย่างรวมทั้งหมด 9 ตัวอย่าง โดยผลที่แสดงเป็นผลจากการเฉลี่ยในแต่ละชุดการทดสอบ

ตารางที่ 1. คุณสมบัติทางเคมีของวัสดุขี้ปในการผลิต

ชนิด (%)	ซีเมนต์	ปูนขาว	ทรายบด	ตะกอนน้ำตล สุพรรณบุรี/สิงห์บุรี
SiO ₂	21.02	-	85	69.2 / 67.3
Al ₂ O ₃	5.21	0.5	6.1	7.08 / 7.12
Fe ₂ O ₃	3.17	0.5	1.2	0.92 / 0.91
CaO	65.46	80	0.36	12.95 / 14.85
MgO	3.14	1	0.85	0.12 / 0.11
Na ₂ O	0.14	0.2	1	0.9 / 0.85
K ₂ O	0.83	0.42	1	1.2 / 1.2

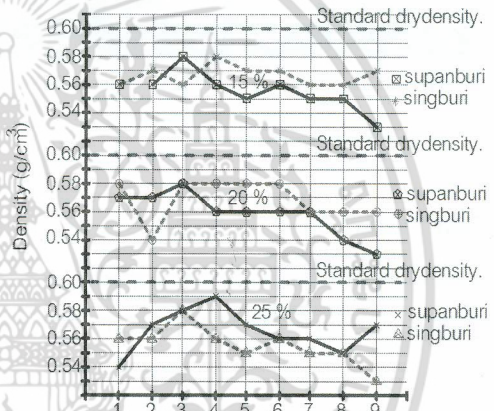
ตารางที่ 2. ส่วนผสมของวัสดุขี้ปในการผลิต (%โดยน้ำหนัก)

ชนิด (%)	ซีเมนต์	ปูนขาว	ทรายบด	ตะกอนน้ำตล สุพรรณบุรี/สิงห์บุรี
Aac00	16	15	67	0
Aac15	16	15	52	15
Aac20	16	15	47	20
Aac25	16	15	42	25

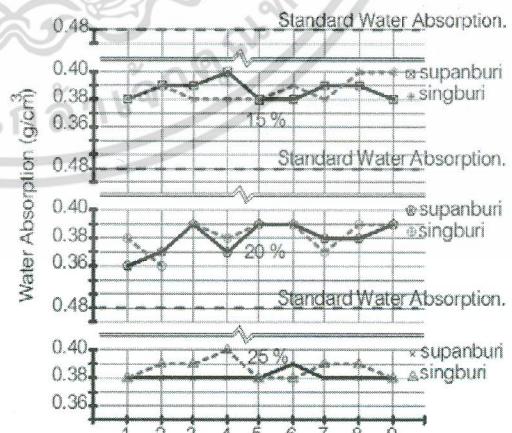
3. ผลการทดลอง

ผลการศึกษา ที่ส่วนผสมจากตะกอนน้ำตล 20% จะมีอัตราการดูดกลืนน้ำจากสิงห์บุรีและสุพรรณบุรีมีค่าใกล้เคียงกันเนื่องจากขนาดของตะกอนน้ำตลทั้งสองแหล่งมีขนาดที่ใกล้เคียงกันตามรูปที่ 5 โดยที่

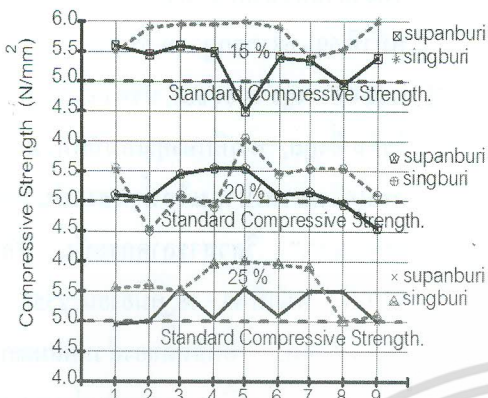
สัดส่วน 25% จากแหล่งสุพรรณบุรีจะมีอัตราการดูดกลืนน้ำต่ำกว่าสัดส่วนอื่น ๆ เนื่องจากที่ส่วนผสม 25% มีปริมาณตะกอนน้ำตลมากที่สุด ซึ่งขนาดของตะกอนน้ำตลที่เล็กกว่าขนาดของทรายบด หลังจากผ่านการสังเคราะห์ด้วยแรงดัน 12 บาร์ อุณหภูมิ 180-190 °C เกิดการเปลี่ยนวัตถุดิบฐานเป็นผลึกคริสตัลของแคลเซียมซลิเกต ช่องว่างระหว่างผลึกจึงมีน้อย ทำให้การดูดซึมน้ำได้น้อยลง จากผลการทดสอบสัดส่วน 15%, 20% และ 25% มีอัตราการดูดกลืนน้ำต่ำกว่าสัดส่วน 0%

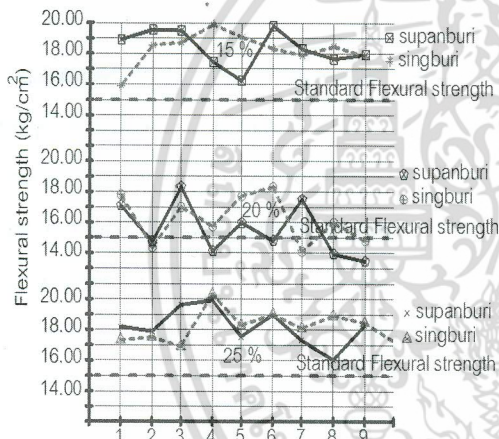
รูปที่ 5 ความหนาแน่นของการแทนที่ทรายด้วยตะกอนน้ำตล ที่ 0%, 15%, 20% และ 25%

รูปที่ 6 อัตราการดูดกลืนน้ำของการแทนที่ทรายด้วยตะกอนน้ำตล ที่ 0%, 15%, 20% และ 25%

รูปที่ 7 ความต้านแรงอัดของการแทนที่ทรายด้วย
ตะกอนน้ำตลที่ 0%, 15%, 20% และ 25%

รูปที่ 8 ความต้านแรงดัดของการแทนที่ทรายด้วย
ตะกอนน้ำตลที่ 0%, 15%, 20% และ 25%

เนื่องจากคอนกรีตมวลเบาที่มีความหนาแน่นของผลึกสูงจะมีตะกอนน้ำตลกระจายตัวได้ทั่วถึง เนื่องจากฟองอากาศมีขนาดเล็กและมีจำนวนน้อย ในขณะที่คอนกรีตมวลเบาที่มีความหนาแน่นของผลึกต่ำกว่า จะมีฟองอากาศใหญ่และจำนวนมาก จึงทำให้ตะกอนน้ำตลกระจายตัวได้ไม่ทั่วถึง อัตราการดูดซึมน้ำจึงมีเพิ่มมากขึ้น สำหรับค่าความหนาแน่นของการแทนที่ทรายด้วยตะกอนน้ำตลที่ 15%, 20% และ 25% จากรูปที่ 6 มีความหนาแน่นต่ำกว่า 0%,

ในทุกสัดส่วนการแทนที่ทรายเนื่องจากตะกอนน้ำตลทั้งสองแหล่งมีน้ำหนักเบากว่าทราย เมื่อมีการแทนที่ทรายมากขึ้นความหนาแน่นจึงลดลง ในลักษณะแปรผกผันกับปริมาณตะกอนที่เพิ่มมากขึ้น ผลการศึกษาพบว่าคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำที่มีส่วนผสมจากตะกอนน้ำตลจากจังหวัดสิงห์บุรี 15%, 20% และ 25% มีความต้านทานแรงอัดสูงกว่า 0%, 15%, 20% และ 25% จากจังหวัดสุพรรณบุรีจากรูปที่ 7 เนื่องจากมีส่วนส่วนของแคลเซียมต่อซิลิกอนมีค่าสูงขึ้นเนื่องจากปริมาณแคลเซียมมากขึ้นแต่ค่าซิลิกอนลดลงซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบทางเคมีของตะกอนน้ำตลที่มีแคลเซียมออกไซด์เจือปนอยู่ โดยเฉพาะตะกอนน้ำตลจากแหล่งสิงห์บุรี มีปริมาณแคลเซียมออกไซด์สูงกว่าตะกอนน้ำตลจากสุพรรณบุรี ทำให้ค่า Ca/Si ratio สูงกว่า การเกิดผลึกมีความสมบูรณ์มากกว่า คือ 11Å-tobermorite จะกลายเป็น 9Å-tobermorite (8) ทำให้โครงสร้างผลึกมีความละเอียดสูง การถักทอเป็นเส้นใยก่อนข้างหนาแน่น และมีโครงสร้างผลึกที่ละเอียดที่สุดจึงให้ผลต่อการรับกำลังอัดได้ดีที่สุด ส่วนการรับกำลังดัด จากรูปที่ 8 ผลที่เกิดขึ้นจากการแทนที่ด้วยตะกอนน้ำตลทั้งสองแหล่งจะได้ใกล้เคียงกัน คือให้ผลที่สูงกว่าการแทนที่ด้วยทราย 0% นั้นเพราะการจัดเรียงตัวของผลึก Tobermorite จะเรียงในลักษณะซ้อนเป็นชั้นๆ จึงแสดงผลที่แตกต่างของแรงดัดไม่ชัดเจนระหว่างตะกอนน้ำตลทั้งสองแหล่ง

4. สรุป

ผลการศึกษา พบว่าคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำที่มีส่วนผสมตะกอนน้ำตลจากจังหวัดสิงห์บุรี 15%, 20% และ 25% มีความต้านทานแรงอัดและแรงดัดสูงกว่า 0%, 15%, 20% และ 25% จากจังหวัดสุพรรณบุรี

โดยตะกอนน้ำตาจากแหล่งสิงห์บุรี มีปริมาณแคลเซียมออกไซด์สูงกว่าตะกอนน้ำตาจากสุพรรณบุรี ทำให้ค่า Ca/Si ratio สูงกว่าการเกิดผลึกมีความสมบูรณ์มากกว่า คือ 11Å-tobermorite จะกลายเป็น 9Å-tobermorite ทำให้โครงสร้างผลึกมีความละเอียดสูง การลึกลงเป็นเส้นใยค่อนข้างหนาแน่น และมีโครงสร้างผลึกที่ละเอียดที่สุดจึงให้ผลต่อการรับกำลังอัดและแรงดัดได้ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบการแทนที่ทรายด้วยตะกอนน้ำตาที่สัดส่วน 15% 20% และ 25% จากจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี ผลการทดสอบพบว่าคุณสมบัติตามมาตรฐานอุตสาหกรรม มอก. 1505-2541 ผ่านเกณฑ์ จัดอยู่ในชั้นคุณภาพ G4 ชนิด 0.6 นอกจากนี้การแทนที่ทรายด้วยตะกอนน้ำตายังช่วยในการลดการใช้พลังงานในการบดทรายและเพิ่มมูลค่าในการใช้ซ้ำวัสดุดิบจากภาคอุตสาหกรรม สำหรับค่าความหนาแน่นที่ลดลงจากการแทนที่ทรายบดละเอียดด้วยตะกอนน้ำตายังเป็นการเพิ่มปริมาณความสามารถในการขนส่งสินค้าได้เพิ่มมากขึ้นมากกว่า 8-10 เปอร์เซ็นต์

5. เอกสารอ้างอิง

- [1] บวร อิศรางกูร ณ อยุธยา, ปรีดา จันทวงษ์ และ โยธิน อึ้งกุล, “การศึกษาคุณสมบัติทางกลของคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำผสมเส้นใยไมโครไฟเบอร์,” วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ปีที่ 21, ฉบับที่ 2, หน้า 266 - 271, พฤษภาคม - สิงหาคม, 2554.
- [2] บวร อิศรางกูร ณ อยุธยา, ปรีดา จันทวงษ์ และ โยธิน อึ้งกุล, “การศึกษาคุณสมบัติทางกลของชิ้นส่วนคอนกรีตมวลเบาแบบมีฟองอากาศ-อบไอน้ำแบบผสมไมโครไฟเบอร์,” วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง, ปีที่ 19, ฉบับที่ 2, หน้า 59 - 68, กรกฎาคม-ธันวาคม, 2554.
- [3] บวร อิศรางกูร ณ อยุธยา, ปรีดา จันทวงษ์ และ โยธิน อึ้งกุล, “การศึกษาคุณสมบัติทางกลของคอนกรีตมวลเบาอบไอน้ำผสมเส้นใยของผักตบชวา,” วิศวกรรมลาดกระบัง, ปีที่ 29, ฉบับที่ 1, หน้า 43 - 48, กันยายน, 2554.
- [4] โยธิน อึ้งกุล, “อิทธิพลของส่วนผสมตะกอนน้ำตาต่อคุณสมบัติทางกลของชิ้นส่วนคอนกรีตมวลเบาแบบมีฟองอากาศ-อบไอน้ำ,” วิศวกรรมลาดกระบัง, ปีที่ 28, ฉบับที่ 3, หน้า 55 - 60, กันยายน, 2554.
- [5] Y. Ungkoon, C. Sittipunt, P. Namprakai, W. Jetipattaranat, Kim, K.S., and T. Charinpanitkul, “Analysis of Microstructure and Property of Autoclave Aerated Concrete Wall Construction Material,” Journal of Industrial and Engineering Chemistry, Vol.13, No.7, pp. 1103 -1108, Dec., 2007.
- [6] Y. Ungkoon, “Study Nano Concrete of Autoclave Aerated Reinforce Lightweight Panels,” Journal of Applied Science, Vol. 10, No. 1., pp. 95-105, Jan., 2011.
- [7] มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชิ้นส่วนคอนกรีตมวลเบาแบบมีฟองอากาศ-อบไอน้ำ, มอก.1505-2541, สำนักงาน มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- [8] J.S. Dolado, M. Griebel, J. Hamaekers, “A Molecular Dynamics Study of Cementitious Calcium Silicate Hydrate (C-S-H) Gels,” 2007. (online)